

Câteva gânduri la vreme de pandemie...

Sunt, iată, două luni bune de când vorbim despre și ne confruntăm cu pandemia de coronavirus (covid 19)!...

În toată această perioadă am asistat sau, asistăm și, participăm, în continuare, la schimbarea, modificarea sau transformarea lumii, a societății, a umanității, în fond, a noastră, ca oameni, ca entitate, comunitate sau colectivitate!...

Eu unul (și) în acest răstimp îmi dau seama că Dumnezeu chiar ne poartă de grijă, ne apără, ne salvează, ne ajută, întru gestionarea și depășirea acestei crize!...

Pe de altă parte, toată această vreme este sau, cel puțin, poate fi una a reflecției, a meditației, a rugăciunii, a filantropiei, carității și faptelor bune, într-un cuvânt, a schimbării, a convertirii noastre din răi în buni și din buni în și mai buni!...

În altă ordine de idei, realizăm faptul că perioadele de criză de orice fel conțin și ceva bun în ele, în sensul că, mai clarifică, mai limpezesc unele probleme, de orice natură ar fi ele!...

Numai că, acum, problema cea mare este că, societatea de astăzi, cea consumistă, postmodernă, secularizată, contemporană, nu mai este atât de obișnuită cu greul, cu dificultatea, cu criza ori crizele, reale, nu imagine sau închipuite, cu adevăratele probleme ori necazuri, de aceea, iată, și acum, în acest context, al acestei pandemii, ne confruntăm, cu toții, cu ceva nou și inedit și, deci și, reacționăm, pe măsură și, mai ales, în moduri diferite, care mai de care, pe toate planurile sau în toate domeniile ori zonele, fiindcă nu mai știm cum să reacționăm, de fapt, la încercările, situațiile practice, concrete, problematice și dificile, în cheie rațională, în manieră spirituală sau creștină, abordând și tratând, totul, în ecuație duhovnicească!...

Cu alte cuvinte, observăm că, acest eveniment, flagel sau fenomen, a scos și ce-i mai bun dar și ce-i mai rău din noi, confruntându-ne cu tot felul de situații ori ipostaze, una mai variată decât alta, atât pozitive cât și negative!...

Căci, da, a venit nenorocirea aceasta peste noi și nu știm ce să facem. Unii ne lamentăm și ne gândim la sfârșitul lumii și la prezicerile lui Nostradamus.

Alții ne dăm viteji în vorbe și declarăm ritos că nu ne temem de nimic, dar în adâncul nostru numai noi știm ce este. Cei mai mulți tăcem, privim în jur și nu ne vine să credem.

Știu, conștientizez faptul, că nu există cineva cu vreo soluție miraculoasă pentru a ne face optimiști în aceste zile. Ne gândim la ce este mai rău, ne uităm la cei care sunt (deocamdată!) mai loviți decât noi, ne cufundăm în gânduri sumbre.

Bineînțeles, avem și câteva remedii, unele doar paliative. Rădem la primirea unor glume, bancuri și filmulețe pe mail, facebook sau pe WhatsApp și, astfel, mai ieșim din încordare.

Rădem, dar nu este întotdeauna râsul nostru. Totuși, râsul ține de esența umană, este tipic omenesc și a salvat lumea de la multe rele.

Se spune că Aristotel a avut un tratat despre râs, pe care biserica occidentală ar fi încercat să-l oculteze și să-l condamne, fără să reușească.

Apoi, după cum am mai spus, ne gândim la faptul că, nu este prima catastrofă planetară prin care trece omenirea. Au fost răcirii sau încălziri bruște de climă, au fost molime ucigătoare, de la Ciurma Neagră care a omorât, pe la jumătatea secolului al XIV-lea, între 30-60% din populația Europei până la Gripa Spaniolă de la finele Primului Război Mondial, care a ucis mai mulți oameni decât însuși războiul. Și, de fiecare dată, viața a învins. Sigur că a învins pentru cei rămași și nu i-a mai putut învia

pe cei duși dintre noi, pe cei dragi ai noștri, lăsându-ne cu speranța în obșteasca înviere!... (Cf. Prof. Ioan Aurel Pop).

Dar, desigur, ne mai gândim, în aceste zile, și la altele și ne încurajăm cu vorba noastră, salvatoare de multe ori, că în tot răul este și un bine. De când oare nu am mai respirat, mai ales în marile orașe, un aer mai curat? Deocamdată ne putem plimba pe jos – fiindcă Dumnezeu ne-a dat picioare ca să umblăm cu ele și nu să le punem doar pe pedala de accelerație a mașinii ori să le îndreptăm obligatoriu spre ascensoare – prin locuri mai ferite, pe cărări demult uitate și ocolite.

Am trecut mereu grăbiți pe lângă edificii și nu am văzut un detaliu arhitectonic original, nu am avut vreme să prețuim un colț de stradă, o statuie sau un bust al unui om odinioară faimos și azi uitat.

De când nu am mai avut răgazul să privim o găză care învie după iarnă, de când nu am mai conștientizat versurile lui George Topârceanu cu puilul de muscă ieșit „ca să-și usuce etichetele”? Poate că în serile lungi, vom reuși și noi, ca Lucian Blaga, să auzim (din nou ori pentru prima dată) „cum bat în geamuri razele de lună”. (Cf. Prof. Ioan Aurel Pop).

Altfel spus, poate că nu i-am mai ascultat demult pe părinții și bunicii noștri, cu durerile lor, cu poveștile lor de demult, cu obsesiile lor de oameni bătrâni și bolnavi. S-ar putea ca ideile lor fixe, săcăielile lor, sfaturile lor și chiar amintirile lor, gândurile nostalgice din viața lor trecută să ne ni se pară dintr-o dată pline de farmec și de miez.

De când nu ne-am mai jucat în chip serios cu nepoții ori copiii noștri, fără grabă, în tihnă, cu sufletul deschis?

Iată că avem acum timp să ne punem în pielea lor și să înțelegem că „bucuria și iubirea lor este jocul”, că au nevoie și ei de copilărie și că este așa de simplu, de necesar să ne copilărim și noi câteodată!...

Unii dintre noi ne mirăm că vin românii acasă din depărtări și ne gândim că ar trebui să rămână unde se află.

Da, comod și sigur pentru noi și, poate, chiar pentru ei, așa ar fi, numai că firea omenească nu se ghidează întotdeauna după regulile rațiunii. Pe lângă minte, avem și inimă, iar inima ne trage la casa noastră, lângă ai noștri, lângă aceia care ne pot înțelege „bucuria și amarul”, dorul și durerea.

Acum s-a văzut în mod evident că globalizarea nu ne poate despărți de „locul nașterii noastre”, că ne exprimăm grijile mai bine în românește, chiar dacă vorbim și engleză, franceză ori germană.

Episcopul Inochentie Micu Klein, trecut în lumea dreptilor în anul 1768, la Roma, după aproape un sfert de veac de exil, a cerut să fie îngropat acasă, la Blaj, în așteptarea obșteștii învieri, pentru că „nu poți învia cu-adevărat decât din pământul patriei”.

Mulți au privit cu nepăsare această dorință testamentară și au pus-o pe seama unui om amărât, a unui om de demult, care gândea după tiparele vieții lui. Iată că acele tipare se potrivesc și astăzi, pentru că, în anumite privințe, „nimic nu este nou sub soare” (nihil novi sub sole). (Cf. Prof. Ioan Aurel Pop).

Trudiți de viața trepidantă, vlăguți de alergătura zilnică, dați afară de prin trecătoarele slujbe, umiliți câteodată pentru banul câștigat greu, speriați de primejdia stingerii printre străini, românii iau calea țării.

Unii își dau seama abia acum că odinioară, când ispita câștigului substanțial i-a putut orbi, au hulit țara, în loc să se supere doar pe oamenii nemernici, pe instituții nevolnice, pe împrejurări nefaste.

De câte ori nu am auzit persoane (de succes sau nu) care spuneau că nu mai au nevoie de România, că s-au săturat de România ori că nu vor mai reveni în România!

Sufletul, însă, nu se pliază, însă, după rațiunea rece, după orgolii de moment și nici după venitul material copios.

Mulți ascultă acum imnul național cu alte urechi, iar unora „Balada” lui Ciprian Porumbescu le dă altfel de fiori. Casa de acasă, oricât de umilă ar fi, prețuiește acum mai mult decât toți banii din lume. (Cf. Prof. Ioan Aurel Pop).

Vorba „să ne ținem de neamuri” are, parcă, acum alt înțeles. Iar asta se întâmplă – culmea! – în mijlocul izolării la domiciliu spre care suntem îndemnați. Ne izolăm desigur, dar ne izolăm întru unitate, iar această unitate constă și din familia cea mare care este neamul nostru.

Ne considerăm, ne socotim adesea mai proști decât alții, mai necivilizați, mai incuți. Dăm buzna în magazine, ne aprovizionăm peste măsură, dăm din coate și zbierăm, mințim că nu suntem infectați și că nu am fost în zone de risc, ne purtăm iresponsabil. Dar oare alții – puși în fața acestei situații limită – cum fac? Oare sunt mult mai buni, mai umani, mai solidari? Nu sunt astfel întotdeauna și nu toți!

Am văzut cozi imense la Londra sau la Los Angeles, am văzut îmbrânceli, insolente și prefăcătorii la Paris ori la Madrid. (Cf. Prof. Ioan Aurel Pop).

Oamenii sunt oameni peste tot, cu bune și cu rele. Popoarele nu sunt, însă, bune sau rele, morale ori imorale, egoiste sau generoase, ci numai oamenii sunt așa. Nu este momentul să ne lamentăm, ci trebuie să ne adaptăm cât mai bine împrejurărilor și să mergem înainte. (Cf. Prof. Ioan Aurel Pop).

Ca atare, haideți, fraților, să apreciem că, în mijlocul acestui rău imens, am câștigat în comunicare, în dialog și în omenie.

Văd zilnic români care se duc să hrănească alți români, care împart hrană și măști, care duc vitamine pentru întărirea imunității organismului, care au grijă de animalele de companie rămase singure. Aceștia trebuie prețuiți și încurajați. Numai zic de cei din linia întâi: cadre medicale și sanitare, militare și civile, angajați ai MAI, MAPN, MAE, IGSU, SMURD, Ambulanță, Pompieri, Poliție, Jandarmerie, etc, cărora li se cuvine a li se aduce și adresa toată cinstea, prețuirea, recunoștința, grațitudinea și admirația noastră!...

Văd și români nepăsători, egoiști, sperjuri sau cinici, iresponsabili sau răi. Aceștia trebuie veștejiți și pedepsiți.

Legile curente și cele excepționale, măsurile, regulile de viațuire și de conviețuire nu se discută, ci se aplică.

Nu este acum momentul să fim originali, să ne exhibăm orgoliile și inițiativele, să încercăm să ne „descurcăm”.

Este drept că „românul s-a născut poet”, dar acum, în viața publică, trebuie să domnească legea și ordinea, nu „poezia”.

Pe de altă parte, românii (ca și italienii) nu sunt nemți ori elvețieni și nu au în spate o istorie întregă de civism și democrație liber consimțită.

Aș vrea să văd oameni politici care să explice starea aceasta de urgență pe înțelesul tuturor, să nu vorbească doar în sentințe, de la înălțimea podiumului lor de șefi, să nu se sfiască să pună și o lacrimă între slove (cum ar fi zis Octavian Goga), să nu-și ascundă vorba tremurată, să ne arate că trăiesc drama noastră și că împărtășesc speranța noastră. (Cf. Prof. Ioan Aurel Pop).

Vorba dulce, dar fermă poate muta munții din loc. Să fim blânzi, buni cu medicii (și personalul medical) și cu învățătorii (de toate gradele), precum și cu slujitorii Sfintelor biserici, ale Sfintelor Altare. Primii ne vindecă trupurile vlăguite de

boală, iar ceilalți ne vindecă mințile, sufletele (și trupurile, deopotrivă), duc educația mai departe, cultivă, dragostea, speranța și încrederea, în om și umanitate!...

Am vrea (mai ales acum) să-i simțim și pe politicieni ca fiind de-ai noștri, cu spaimele și cu credințele noastre, cu vorbele noastre simple.

Dar, în plus, dincolo de toate aceste naivități ale mele, ei mai au o datorie: să ia măsuri bune, să aibă alura de lideri, să-și conștientizeze rolul de elite, ca să ne poată insufla încredere și speranță.

Dacă nu pot sau nu știu să facă acest lucru, atunci este grav, căci poporul acesta are nevoie de ghidaj bun, de călăuze potrivite, eficiente și, pozitive!...

Altminteri, „bucuroși le-om duce toate”, pentru că ne știm trecători și vulnerabili. Suntem trestii gânditoare, cum zicea Blaise Pascal și ne purtăm ca atare, cu umilință și cu semeție în același timp, în căutarea echilibrului. Dacă nu o facem mereu, înseamnă că avem mari curenți în educație, că nu am făcut școală cum se cade, că am rămas la un stadiu de ființă inferioară.

Drept urmare, criza aceasta neașteptată ne-a învățat ce să prețuim în viață, cum să separăm valorile de nimicuri, ce mare avere este bogăția sufletească. Alergăm clipă de clipă, ceas de ceas, după slujbe bănoase, căutăm să trăim în mare confort material, ne ascundem adesea adevăratele sentimente și acum ne dăm seama ce bogăție avem în noi și cum am putea să revărsăm această bogăție spre semenii noștri.

Poate că, după această grea încercare, ne vom rânduiri altminteri viața individuală și socială, ne vom trezi să fim mai buni și mai drepți, ne vom revărsa preaplinul sufletului spre lume și spre țară, adică spre colțul nostru de lume, pe care nu-l iubim pentru că este perfect (nu este!), ci pentru că este (încă) al nostru, potrivit spuselor sau afirmațiilor Profesorului Ioan Aurel Pop.

În concluzie, ca un remediu și antidot la, tot acest moment existențial și fenomen crucial, haideți, oameni buni să, revenim, să redevenim, curajoși, plini de curaj, deoarece viața este un lung șir de alegeri și de evenimente sau lucruri impuse, pe care omul le trăiește în fiecare clipă și, să realizăm faptul, adevărul și realitatea că, va trece ea și aceasta, adică această epidemie ori pandemie!...

Personal, sunt de părere că înfruntarea fricii de către fiecare om este mult mai importantă, dacă se manifestă zilnic, decât curajul eroic sau glorios, care poate fi demonstrat de puține ori sau deloc în viață.

În general, despre oamenii curajoși, în sens clasic, se vorbește la trecut, întrucât, în majoritatea cazurilor, aceștia nu au reușit să treacă peste pericolele pe care au dorit să înfrunte. Prin acte de îndrăzneală zilnică, care provin din partea unui număr cât mai mare de oameni, pot fi realizate sau împlinite lucruri mult mai importante, dacă privim în ansamblu efectele concurente ale acestora. Mai mult, de aceste acte se vor contamina din ce în ce mai multe persoane, care vor imita ceea ce au observat la alții, determinând un curaj colectiv benefic pentru societate.

În încheiere, vom reține și sublinia, în același duh cu Părintele Nicolae Steinhardt că „curajul este o prea rareori pomenită și totuși esențială însușire creștină. Poate că îndată după virtuțile teologale, ocupă locul de frunte. Fără de curaj existența Bisericii nu ar fi de conceput: a fost nevoie, ca să ia ființă, de curajul Întemeietorului ei; ca să dureze, de cel al discipolilor Săi.

Ni se vorbește de blândețea Domnului, care-I asemuit unui miel blând și lipsit de glas. Metafora este îndreptățită și înduioșătoare. Nu mai puțin este aceea ce adoptă drept cuvânt-imagie un leu viteaz.

Cine oare s-ar fi urcat pe cruce, primind de bună voie una din morțile cele mai cumplite din câte se pot închipui, de nu un viteaz cu inimă de leu? Care fire de nu una de inflexibilă tărie ar fi îndurat vreme de trei ani și jumătate, senină și calmă, ura,

vrajba, perfidia, ambuscadele vrăjmașilor? Ar fi stat, neclintită și neînfricată, în fața dregătorului și a sinedriului? (A nepăsării unuia și înverșunării celorlalți?) Și cum altfel decât act de îndrăzneală ar putea fi socotită plecarea Sfinților Apostoli la propovăduire printre oameni ostili fără a duce cu ei nici traistă nici toiag nici pâine nici bani? Și care înși de nu dintre cei mai dârji și mai neștiutori de teamă ar fi răbdat chinuri cu adevărat atroce mai degrabă decât să-și lepede, fie și în schimbul celor mai ademenitoare făgăduieli, credința? Nu-i deloc neexact din punct de vedere istoric ori exagerat, din punct de vedere psihologic, a spune că sângele martirilor constituie podoaba, purpura și vizonul Bisericii; este și temeiul ei, în sensul cel mai strict și mai tehnic al cuvântului. (Nicolae Steinhardt, Monahul Nicolae De la Rohia, Dăruind vei dobândi, Editura Dacia, 1997, p. 252).

Așadar, să nu uităm faptul că „Curajul conține geniu, putere și magie” (Goethe); „Curajul înseamnă să ai puterea să te ridici și să vorbești. Curajul înseamnă, de asemenea, să te așezi și să ascuți” (Churchill) și, „De regulă, actul de curaj este dictat de inimă, iar actul de lașitate este impus de minte”!...

În altă ordine de idei, în sens cotidian, obișnuit, curajul este atitudinea (capacitatea, caracteristica), specifică unor oameni, care înfruntă cu îndrăzneală sau temeritate pericolele.

Din punct de vedere moral, curajul orientat spre scopuri nobile, este considerat virtute. Omul curajos este un exemplu pozitiv sau chiar un model pe care ceilalți îl adoptă, uneori.

Curajul este o trăsătură de caracter opusă lașității, particularitate regăsită în paleta caracteristicilor oamenilor care nu-și pot stăpâni frica.

Omul curajos luptă cu primejdiile, în timp ce lașul are o atitudine contrară, orientată spre evitarea acestora.

De regulă, omul curajos este considerat un om demn, cu suflet nobil, în schimb lașul este opusul acestuia, adică i se pune eticheta de om nedemn și ignobil.

Diferența dintre curajoși și lași nu are la bază criteriul lipsei, respectiv existenței, fricii, ci al existenței sau nu a forței morale de a înfrunta sentimentul de teamă. Acest sentiment îl regăsim în cazul celor din prima categorie, însă lipsește în cazul lașilor.

Cu alte cuvinte, curajul și frica nu se exclud reciproc, întrucât aceasta este prezentă la orice om, dar numai omul curajos o înfruntă prin asumarea riscurilor generate de pericolele ce pândesc societatea.

Omul curajos nu este un om neînfricat, ci un om care își asumă riscul de a înfrunta pericolele sau primejdiile.

În altă ordine de idei, curajul este aproape întotdeauna asociat cu riscul sau cu primejdia, deoarece omul curajos preferă să înfrunte pericole sau să-și asume riscuri, indiferent de ceea ce-i spune rațiunea, în timp ce frica, lașitatea este cel mai adesea precedată existența unor procese deliberative, care stau la baza deciziei lașului de a nu-și asuma riscul sau de înfrunta primejdia.

În mod paradoxal, se poate spune că, în quasitotalitatea situațiilor, curajosul are un comportament irațional, iar lașul o conduită rațională.

Indiferent de ceea ce-i spune mintea să facă, omul curajos preferă glasul inimii, iar lașul și fricosul, indiferent de ceea ce-l șoptește inima să facă, va alege rațiunea minții.

Nu înseamnă, însă, că omul curajos se bazează pe intuiție, iar lașul numai pe chibzuire.

De aceea, haideti oameni buni, să fim curajoși, căci curajul ne va trezi, ne va uni, ne va transforma în oameni liberi, demni, și uniți!...

Curajul ne va ajuta să devenim/să fim noi înșine, în tot locul și în toată vremea!...

Prin urmare, noi, toți, suntem chemați să (re)devenim curajoși dar și, normali, naturali, firești, echilibrați, lucizi și cerebrali, raportându-ne la supranaturalul, metafizicul și supra raționalul, etern, veșnic și, pururea dumnezeiesc!...

Altfel spus, oameni buni, să ne întoarcem la ipostaza, purtarea, viața și viețuirea originară și originală, curajoasă și asumată, responsabilă și altruistă, nobilă și generoasă, simplă și naturală, înțeleaptă și firească, altminteri riscăm să alunecăm în bizar și derizoriu, în penibil și ridicol, în cumplită înșelare, amarnică amăgire și dureroasă dezamăgire!...

Să nu fie una ca aceasta!...

Ferește-ne, păzește-ne și apără-ne, Doamne, de toată fărădelegea, vulnerabilitatea, răutatea, boala, slăbiciunea, epidemia, pandemia și neputința în vecii vecilor. Amin!...

Stelian Gomboș

<https://steliangombos.wordpress.com/>